

Etkinlik

1

Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki kelimeleri bulup hangi kelime olduğunu boşluğa yazınız.

SÖZ VARLIĞI

- 1.(.....): Ara, aralık, uzaklık
2. (.....):Kalıtçı
3. (.....):Cömert olma durumu, eli açıklık, ahilik, semahat, mürüvvet
4. (.....):Güçlü ve yürekli, alp, kahraman, mert:
5. (.....):Kartalgillerden, sırtı kül rengi ve enine çizgili, küçük kuş, fare vb. ile beslenen ve alıştırılarak kuş avında kullanılan yırtıcı bir kuş
6. (.....):Gereksinim, güçlü istek
7. (.....):Adil
8. (.....):At üzerine eyeri koyup bağlamak, eyer vurmak
9. (.....):Kendini büyük gören, büyüklenen, gururlu, mağrur
10. (.....):İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu
11. (.....):Bir şeyin adını anmadan niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma:
12. (.....):Nasırı olan, nasır bağlamış, nasırlaşmış
13. (.....):Destek koymak, Arka olmak, arka çıkmak
14. (.....):Bir şeyin, bir kimsenin iyi, işe yarar olduğunu ilgili kişiye söyleme, referans
15. (.....):Osmanlı padişahlarının adlarının sonuna getirilen unvan
16. (.....):Suç işlemiş, suçu olan (kimse), kabahatli, mücrim
17. (.....):Koyun ve keçi sürülerini otlatan kimse
- 18.(.....): Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı

AKILLI KIZ

DEYİM VE KELİME GRUPLARI

Etkinlik

2

Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki deyimleri bulmacaya yerleştiriniz.

SOLDAN SAĞA

5. Akli başına gelmek, durumu düzeltmek
7. Uslu, çevrede gözü olmayan (kimse)
10. Sevinmek, sevinç duymak, kıvanmak
11. uyumaya başlamak
12. Bir durumu yayım yoluyla duyurmak
13. Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için yol göstermek, nasihat etmek

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Birisi ya da bir konu hakkında bilgi almak için sorular yöneltmek
2. Bir işi yapacağını kesinlikle bildirmek
3. Davası, iddiası, davranışı, düşüncesi adalete uygun olmak
4. Beslemek.
6. Verdiği sözü yerine getirmek
8. Geçimini sağlamak için yanında bulundurmak, beraberinde götürmek
9. Verilen veya yapılması istenen bir şeyi kabul etmemek, geri çevirmek

AKILLI KIZ

PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ

Bilgi Asistanı Metnin Konusu

Paragrafta yazarın kaleme aldığı duygu ya da düşünce, anlatılan bir olay paragrafın konusunu oluşturur. "Bu paragrafta ne anlatılmıştır?", "Bu parçada neye değinilmiştir?" "Bu paragrafın konusu nedir?" vb. sorular paragrafın konusunu bulmaya yöneliktir.

İnsanoğlu tarih boyunca kendini ifade etme biçimi olarak sanatı kullanmıştır. İlk olarak mağara duvarlarına resim çizmeye başlamıştır. Bu ilk aşamadan sonra sanat sürekli değişime ve gelişime uğramıştır. Sanatın şekillenmesinde birçok unsur önce insanları, sonra da sanatı etkilemiştir. Toplumsal olayların sanatı etkilediği gibi sanat da bireyleri etkilemiştir.

Yukarıdaki metinde yazar sanattan bahsettiği için bu metnin konusu "sanat ve insan"dır.

Konuşmak, aynı zamanda sabretmektir. Uygun yeri ve uygun zamanı hissedebilmek ve onu beklemektir. Konuşmak sadece ağızdan çıkan sözcükler değildir, bazen bir bakış veya bir duruşta anlatır söylemek istediklerinizi. Bu yüzden kendinizi etkin bir şekilde kontrol altında tutmaktır. Konuşmak kişinin imzasıdır. Her durumda arkasında durması gereken bu yüzdendir belki de önemli olan ağızdan neyin girdiği değil, neyin çıktığıdır. Susmak ise konuşmaktan daha zor, daha erdemli bir kavramdır benim için.

Yukarıdaki metinde yazar konuşmaktan bahsettiği için bu metnin konusu "konuşmak"tır.

Bilgi Asistanı Metnin Ana Fikri

Paragrafta okuyucuya verilmek istenen mesaj o paragrafın ana düşüncesini oluşturur. Ana düşünce, paragrafın yazılma amacını belirler. "Paragrafta yazarın vermek istediği mesaj nedir?", "Yazar bu parçada aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?" vb. sorular paragrafın ana düşüncesini bulmak için sorulan sorulardır.

Günün güzel geçmesi ya da geçmemesi senin elinde. Hayat bu bazen zorlanacaksın, bazen de hayat çok kolayına gelecek. Hayatın bir dengesi var, mutlu olmak kadar mutsuz olmak da bu dengeyi sağlar. Aksi taktirde hiçbir şeyden haz alamaz, mutluluğunun derecesini kıyaslayamazsın. Önemli olan kötü diye gördüğün aslında büyük bir yanılgıyı lehine çevirmektir. Yani kendini olabilecek her türlü kötü duruma karşı bilgi sahibi, deneyim sahibi olarak bileyleyebilmektir. O zaman anlayacaksın ki karşımıza çıkan olumsuz durumları bile olumlu hâle getirebiliriz.

Bu metinde yazar hayata yön vermenin insanın elinde olduğunu ve insanın, karşısına çıkan fırsatları değerlendirerek hayatı lehine veya aleyhine çevireceğini vurgulamış, "insanın hayata bakışı hayatı daha güzel ya da kötü kılabilir." mesajını okuyucuya vermiştir.

İnsanoğlu yaratılışından bu yana sürekli olarak daha çoğunu istemiş, az olan ile asla yetinmemiştir. Daha çok alabilmek uğruna önce doğaya, sonra diğer insanlara zarar vermeye başlamıştır. Ne yazık ki bu durum da insanoğlunun yaşam kalitesini sınırlamış, geleceğe ait planlarını değiştirmesine neden olmuştur. İyiye ve güzele ulaşmak için yola çıkan insan, hırsının kurbanı olmuş ve yeni nesillere daha kötü bir dünya bırakmıştır.

Bu metinde yazar insanoğlunun, açgözlülüğünden dolayı çevresine ve kendine zarar verdiğini ifade etmiş, okuyucuya "Azla yetinmesini bilmeyen insan, doğaya ve kendine zarar vererek geleceğe güvenli ve güzel bir dünya bırakamamıştır." mesajını vermiştir.

Etkinlik

3

Aşağıdaki metinlerin ana fikrini bulup alttaki boşluğa yazınız.

Hoca akşamleyin eve doğru yürürken, baklava seven bir köylüyle karşılaşır.
-Hoca, kısa bir süre önce bir adam büyük bir tepsi baklava götürüyordu...
-Beni ilgilendirmez!
-Fakat adam tepsiyi sizin eve götürüyordu.
-O zaman seni ilgilendirmez!

1

Ana babalar, ne kendi istemelerini ne de toplumdaki değer yargılarını değil, çocuklarını düşünebilseler, onların ilgi ve yeteneklerine saygılı olabilseler çocukları daha mutlu, daha başarılı, daha üretken olacaktır.

2

Atatürk, milletini çok, ama pek çok seviyordu. Hayatını Türk milletine adanmıştı. Sevmeyi de aynı derece istiyordu. Siz gençler, onu sevmek, onu sevindirmek için sürekli ondan bahsediniz, ona dair yazılar yazınız.

3

Müzik insanlara yeni bir bakış açısı kazandırır. İnsanların bütün alanlarda bir şey öğrenmesini kolaylaştırır. Müzik insana yaratıcılık özelliği kazandırır, ruhumuzu besler. Çocukların kendilerine güvenlerini artırır, müzik.

4

Etkinlik

4

Aşağıda verilen metinlerin konusunu bulup işaretleyiniz.

Dil, kültür taşıyıcı olmasının yanı sıra önemli bir iletişim aracıdır. Çünkü canlılar arasındaki iletişim dille sağlanır. Bu dil illa konuşma dili olmak zorunda değildir. Çeşitli sembollerle de anlaşma sağlanabilir. Hayvanlar arasındaki anlaşma içgüdü'nün yönlendirilmesidir ama mutlaka bir sembol, mutlaka çeşitli şekillerde bir iletişim söz konusudur. İnsanoğlu dile her daim ihtiyaç duymuştur. Günümüzde de bu durum devam etmektedir. Mesele doğru yerde doğru iletişim aracı kullanabilmektir.

Sosyal medya artık tüm dünyayı yönetir hâle geldi. Artık hayati kararlar bile sosyal medya aracılığıyla duyurulur oldu. Sosyal medyadan uzaklaşırsanız bu kararlardan uzaklaşacaklarını kabullenmiş oldular. Sosyal medya insanların birbirleriyle tanışmaların kökenine dayanan bir oluşumdur, zamanla bu amacının yanı sıra insanların aydınlatma amacı da üstlendi. Yani amacının dışında bir görevi de yerine getirir oldu.

Paylaşırsan dost paylaşmış
İnsanın derdini, sevincini.
Dost ümidiyle ortalığa düşmeye gör;
Hangi kapıyı çalsan kimseler yok,
Hangi omuza dokunsan yabancı çıkar.

Bilgi Asistanı *Öznel ve Nesnel Anlatımlı Cümleler*

Doğruluğu veya yanlışlığı kişiden kişiye değişen, söyleyenin duygu ve düşüncelerini içeren cümlelere **öznel anlatımlı cümleler** denir.

- "Bu ağacın çiçekleri ne kadar da güzel kokuyor!" cümlesi söyleyenin düşüncesini ifade ettiği için öznel anlatıma sahiptir.
- "Şirketimizin aşçısı Hasan Usta'nın yemekleri lezzetli." cümlesi söyleyenin düşüncesini ifade ettiği için öznel anlatıma sahiptir.
- "Kırmızı gömlek Sevgi'ye çok yakışıyor." cümlesi söyleyenin düşüncesini ifade ettiği için öznel anlatıma sahiptir.

Doğruluğu veya yanlışlığı kişiden kişiye değişmeyen, kanıtlanabilir cümlelere **nesnel anlatımlı cümleler** denir.

- "Rize, Karadeniz Bölgesi'nde bulunur." cümlesi kişiden kişiye değişmeyen bir yargı olduğu için nesnel anlatıma sahiptir.
- "Türk bayrağında kırmızı zemin üstünde beyaz ay yıldız vardır." cümlesi kişiden kişiye değişmeyen bir yargı olduğu için nesnel anlatıma sahiptir.

Etkinlik
5

Aşağıdaki cümlelere öznellik katan sözcüklerin altını çiziniz.

- 1.Yazarın en güzel ve şaşırtıcı eserlerinden biri de "Forsa" dır.
- 2-İzmir Türkiye'nin yaşanacak şehirlerinden biridir.
- 3-Bu kıyafet sana çok yakıştı.
- 4-Soğuk kış günlerinde babamın anlattığı masallar içimizi ısıtırdı.
- 5-Tekirdağ'ın lezzetli köftesini yedik.
- 6-Yazdığı farklı tarzdaki şiirleri yeni bir hayran kitlesi oluşturdu.
- 7-Arkadaşımin yumuşak, insanın içini ısıtan bir ses tonu var.
- 8-Yaz mevsiminde buralar ayrı bir güzelliğe bürünür.
- 9-Bahçeden topladığımız ve tadına doyum olmayan domatesleri afiyetle yedik.
- 10-Uzun ve dalgalı saçlar ona çok yakışmıştı.

Etkinlik
6

Aşağıdaki kelimeleri önce öznel, sonra da nesnel bir cümlede kullanınız.

İSTANBUL

İLKBAHAR

EV

AKILLI KIZ

PARAGRAFTA BAŞLIK

Bilgi Asistanı Metnin Anahtar Kelimesi - Metnin Başlığı

Metnin Başlığı

Paragrafta anlatılanları ifade eden veya özetleyen kelimelerdir. Başlık, bir veya birkaç kelime-den oluşabilir. Başlık, paragrafın içeriğini yansıtan kelimelerdir.

Gün boyunca çevremizde birçok fiziksel engelli ile karşılaşırız. Bunlardan kimisi görme, kimisi yürüme engelli, kimisi ise engelleri ile kendi dünyalarında yapayalnız yaşıyorlar. Çünkü korkuyorlar dışarıya çıkmaktan, etrafındaki gözlerin onlara acıyarak bakmasından. Unutmamalıyız ki onların tercihi değil bu durum. Hayatın ne getireceği hiç belli olmaz, bizler de hayatta her an engelli olarak tanımladığımız kişilerin yerinde olabiliriz.

Yazar bu metinde çevremizdeki fiziksel engellileri ve bu engellilerin hayata bakışını konu edindiği için bu metnin başlığı "**Hayat ve Fiziksel Engelliler**"dir.

Etkinlik

7

Aşağıdaki metinleri okuyup metin için kutucuklarda yer alan en uygun başlığı işaretleyiniz.

a.

Yazar olmasa niyetin dilini iyi bileceksin, kelime hazinen geniş olacak. Elinden kitap düşmeyecek. Kulaktan dolma bilgilere güvenmeyecek, her bilginin aslını araştırarak. Masa başında oturarak güzel, doğru ve etkili yazılar yazmak ve "gerçekleri" dile getirmek çoğu zaman mümkün olmaz. Halkın içinde olacak, olayları yerinde inceleyecek, insanlarla konuşacak ve onların ne düşündüğünü öğreneceksin. Dahası var: Bakmayı bileceksin. Başkalarının görmediği ayrıntıları fark edeceksin.

☐ Yazmayı Seviyorum

☐ Yazar Olarak Doğulur

☐ Yazarlığın Sırrı

b.

Okumanın birçok yararı vardır. Okuma, her şeyden önce sözcük dağarcığımızı zenginleştirir, dil ve zihinsel becerilerimizi geliştirir. Dinleme ve anlama becerilerimize katkı sağlar. Kendi kendimize okuyup öğrenmemize, zamanımızı daha iyi kullanmamıza yardım eder. Bir konuya yoğunlaşmamızı sağlar.

☐ Okurken Nelere Dikkat Etmeli?

☐ Okumanın Bize Kazandırdıkları

☐ Okuma Alışkanlığı Nasıl Kazanılır?

c.

Güzel ve etkili konuşmanın başta gelen özelliklerinden biri de açıklıktır. Açıklık, anlatılanların dinleyen tarafından tam olarak ve kolayca anlaşılabilmesidir. Söylemek istediklerimize uygun sözcükleri seçmek, bunları anlamlarına göre yerli yerinde kullanmak, söylediklerimizin kolay anlaşılmasını sağlar. Ayrıca söylediklerimizin açık olması için gereksiz sözcüklerden kaçınmalıyız.

☐ İletişimde Açıklık İlkesi

☐ Duygusal Anlatım

☐ Konuşmanın İletişimdeki Rolü

d.

Zamanın doğru kullanımı bizim şu andaki en büyük sorunlarımızdan biridir. Hepimiz çok önemli anlarımızı iş yerlerinde, okulda, evde amaçsız ve boş bir şekilde geçirmekteyiz. Bu verimsiz geçen zaman da ileride dönük planlarımızı altüst etmektedir. Madem boş geçen zamanlarımız var ve bunlar ileride bize büyük sorunlar oluşturacak dyleyse neden vaktimizi dolu dolu geçirmiyoruz ki?

☐ Zaman Her Şeyin İlacıdır

☐ Zamana Karşı Yarış

☐ Zamanı Verimli Kullanmak

AKILLI KIZ

VİRGÜL (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur:
→ Halıları, kilimleri, yollukları yıkamaya verdik.
2. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur:
→ Küçük oğlum, Kerem Berk, bugün çok yaramazlık yaptı.
3. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:
→ Güverteye çıkmış, kıyıdaki yakınlarına el sallamıştı.
4. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur:
→ Cemal, uzun yolculuklara pek dayanamadığı için neredeyse her yere uçakla giderdi.
5. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur:
→ Ehliyetimi ve ruhsatımı yanıma almayı unutmuşum, dedi.
6. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren "hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, elbette" gibi kelimelerden sonra konur:
→ Tabii ki, sözleşiden sonra konuklar için kokteyl hazırladık.
7. Anlam karışıklığını önlemek için konur:
→ Bahçıvan, adama yan bahçedeki çiçekleri gösterdi.

Etkinlik**k****8**

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgölün (,) kullanımı doğrudur? İşaretleyiniz

☐

1. Tezgâhtaki kirazlar, çilekler, yeni-dünyalar, çok lezzetli görünüyor.

☐

6. Elbette, sağlığım için elimden geldi-ğince spor yapıyorum.

☐

2. Evin kapılarını ve tüm pencereleri-ni kontrol etti, dışarı çıktı.

☐

7. Sporcu 5,80 metrelik rekor dene-mesini birazdan gerçekleştirecek.

☐

3. Her nedense gökyüzünde bir tane bi-le bulut yok, dedi.

☐

8. Bizim okulun bulunduğu sokakta bu-gün, kazı vardı.

☐

4. Avukat, adamın uzattığı dosyayı in-celedi.

☐

9. Rüzgâr esti, yapraklar savruldu, dal-lardan birkaç tane meyve düştü.

☐

5. Bilge'nin sözlerini salondakiler, ayak-ta alkışladı.

☐

10. Saat 12,15'te arkadaşlarla sine-manın önünde buluştuk.

Annem pazardan elma, armut, portakal aldı.

k**9**

Aşağıdaki verilen cümlelerde virgölün kullanım amaçlarını yazınız.

b-Size de mutluakâ uğrayacağımı, dearsessizce.

c-Sevimli kedimiz, Tekir, kucağıma oturdu.

d-Peki, sen de bizimle gelebilirsin.

AKILLI KIZ**FİİLLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ****Etkinlik****k****10**

Aşağıdaki tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

CÜMLELER	İŞ (KILIŞ)	DURUM	OLUŞ
1-Kitabı yırttım.	X		
2-Saçları uzuyor.			
3-Bebek uyandı.			
4-Yemek soğumuş.			
5-Ödevini yapıyor.			
6-Çocuk büyümüş.			
7-Erkenden yattı.			
8-Çiçekleri kopardı.			
9-Komşumuz çiti boyuyor.			
10-Kedi uyuyor.			
11-Yapraklar sarardı.			
12-Ahmet odunu kırdı.			
13-Annem halıyı yıkamış.			
14-Merve evde oturuyor.			
15-Ekmek bayatladı.			
16-Adamlar ağaçları kesmişler.			
17-Yoğurt ekşimiş.			
18-Sokakta ağlıyor.			
19-Olanlara durmadan gülüyor.			
20-Sebzeler küflendi.			
21-Çiçekler solmuş.			

Etkinlik
k

11

Aşağıdaki tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

FİİL	ANLAMINA GÖRE	FİİL	ANLAMINA GÖRE
1-bozulmak	Oluş	11-kısalma	
2-gelmek		12-satma	
3-süslemek		13-küsmek	
4-büyümek		14-yaşlanma	
5-kazmak		15-bulma	
6-uzanma		16-yaşamak	
7-kırma		17-çiğnemek	
8-açtırmak		18-uyanma	
9-beklemek		19-korkma	
10-getirmek		20-bronzlaşma	

İLAN ETMEK

KENDİNE GELMEK

UYKUYA DALMAK

AĞZINI ARAMAK

SÖZÜNÜ TUTMAMAK

ÖĞÜT VERMEK

SÖZ VERMEK

MEMNUN OLMAK

BAŞLARI ÖNDE DURMAK

YANINA ALMAK

REDDETMEK

HAKLI OLMAK

YEDİRİP İÇERMEK

1.MESAFE

2.MİRASÇI

3.CÖMERTLİK

4.YİĞİT

5.DOĞAN

6.İHTİYAÇ

7.ADALETLİ

8.EYERLEMEK

9.KİBİRLİ

10.SEVGİ

11.BULMACA

12.NASIRLI

13.DESTEKLEMEK

14.TAVSİYE

15.HAN

16.SUÇLU

17.ÇOBAN

18.SARAY

Etkinlik 2

- Yazarlığın Sını
- Okumanın Bize Kazandırdıkları
- İletişimde Açıklık İlkesi
- Zamanı Verimli Kullanmak